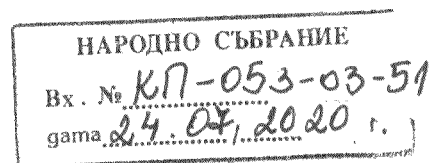

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

Вх. № В-846/1.07.2020 г.
София, 24.07.2020 г.

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЛ. „НАРОДНО СЪБРАНИЕ“ № 2
СОФИЯ -1169

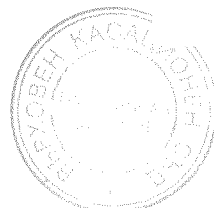
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Приложено, изпращаме Ви становище, изготвено от съдия Симеон Чаначев и съдия Бонка Йонкова от Върховния касационен съд, във връзка със законопроект за допълнение на Закона за задълженията и договорите, № 054-01-56, внесен от Искрен Василев Веселинов и група народни представители на 25.06.2020 г.

Приложение, съгласно текста.

С уважение,

СВЕТЛА ДИМИТРОВА
ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД И
РЪКОВОДИТЕЛ НА ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ДОГОВОРИТЕ

Във връзка с писмо вх. № В – 846/01.07.2020 г. по регистъра на Върховен касационен съд на председателя на Комисията по правни въпроси на 44 Народно събрание на Република България за представяне на становище по законопроект за допълнение на Закона за задълженията и договорите, № 054-01-56, излагаме следното становище:

Като разновидност на погасителната давност, абсолютната давност притежава нейните родовите характеристики – период от време, определен по продължителност от закона, през който неупражняването на едно субективно право от неговия носител има за последица погасяването на правото на иск, разбирано като публично преобразуващо право или правото на принудително изпълнение. Правото на иск се упражнява от кредитора чрез предявяването му пред съда като държавен орган, а правото на принудително изпълнение в изпълнителното производство. Отчитайки тази характеристика на абсолютната давност, както и специфичните ѝ особености, намерили отражение в законодателството /напр. чл. 171 от Данъчно – осигурителния процесуален кодекс/ – погасяване на вземанията независимо от спирането или прекъсването с изключенията, които могат да бъдат предвидени в закона /когато задължението е отсрочено или разсрочено, изпълнението е спряно по искане на длъжника или е подадена жалба за разрешаване на спор/, считаме че с оглед прецизиране на предложения проект трябва да се съобразят следните очаквани резултати от прилагането на нормите:

Намиране на баланс между интересите на длъжниците и кредиторите чрез определяне на подходящ срок. Продължителността на срока трябва да бъде съобразена с възможността, кредиторите реално да могат да съберат вземанията си, като освен обстоятелството, че в една част от случаите, същите биха инициирали производство по Глава тридесет и седма ГПК, следва да отчита и особеностите на тази процедура – трансформирането на производството от ускорено в общо исковото производство – чл. 414 и чл. 415 ГПК.

При определяне продължителността на срока е необходимо да се отчетат някои икономически последици като възможността от оскъпяване на

кредитите, социални рискове от засилване натиска на колекторски фирми върху длъжниците, с оглед бързото събиране на вземанията. В тези случаи, абсолютната давност може да има и несправедливи резултати, въпреки че механизмът ѝ се използва, за да не се перпетуира едно вземане чрез безкрайни прекъсвания и спирания на давността .

Необходимо е да се посочи началният момент при прилагане на института на абсолютната погасителна давност. В тази връзка следва да се отчетат особеностите на разглеждания правен институт, а именно неговата принадлежност към т.нар. смесена система на възможните моменти, от които давността започва да тече. Характерно за абсолютната погасителна давност е, че началото на срока е субективно определен, но наред с това има и определен срок, съвпадащ с обективен и лесно доказуем факт – напр. чл. 171 ДОПК.

Считаме, че уредбата трябва да съдържа правило относно начина на прилагане на давността, подобно на уредбата в чл. 120 ЗЗД. В този случай длъжникът се позовава на давността, като прави волеизявление пред орган за правна защита /съд, съдебен изпълнител/, който от своя страна констатира, че кредиторът няма права на защита и я отказва.

При определяне на изключенията за прилагане на института на абсолютната погасителна давност следва да се намери точно нормативно разрешение, като се разгледа удачно ли е към ал. 2 на чл. 112 от проекта да се включат задълженията на физически лица, упражняващи търговска дейност по реда на чл. 357 ЗЗД, които подобно на физически лица, упражняващи търговска дейност като еднолични търговци не създават правен субект – юридическо лице. Ако физически лица, упражняващи търговска дейност като еднолични търговци не могат да се възползват от института на абсолютната погасителна давност, не следва ли същите последици да са приложими и за физическите лица, упражняващи търговска дейност по реда на чл. 357 ЗЗД.

Намирането на баланс между интересите на длъжниците и кредиторите изисква да се прецизират изключенията по ал. 2 на чл. 112 от проекта по отношение на източниците на задължения с извън договорен характер, като отпаднат задълженията, произтичащи от неоснователно обогатяване, които по правната си природа са различни от деликтите, за да бъдат обединени в една група на задължения, за които института не е приложим. В тази връзка намираме, че няма основание вземанията, произтичащи от правни сделки да имат приоритет при прилагане на института на абсолютната погасителна давност /чрез включването им в приложното му поле/ пред неоснователно обогатяване, включително водене на чужда работа без пълномощие, които в проекта се отнасят към изключенията, за които разглежданата давност не е приложима.

В заключение считаме, че при изготвянето на правната уредба е необходимо да се съобразят и особеностите на съдебните производства, тяхната продължителност и риска от превратно упражняване на процесуални права, при който чрез преюдициални процесуални искания може да се удължи съдебния процес с цел изтичане на давностния срок.

съдия Бонка Йонкова: /

съдия д-р Симеон Чаначев